

2. Овсянюк-Бердадіна О. Ф. Інноваційний розвиток вітчизняних підприємств: реалії та інструменти забезпечення / О. Ф. Овсянюк-Бердадіна // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; ред.кол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. – Том 19. – № 2. – С. 117-121.

УДК 336.74

Соломаха В.Є.

**Теоретико-методологічні основи трансформаційних процесів у
фінансовому секторі України**

Актуальність теми. Розвиток сучасного світового господарства відбувається під впливом неоднозначних процесів глобалізації. Це зумовлює необхідність переосмислення усталених підходів щодо сутності сучасного фінансового середовища та закономірностей функціонування як економічного простору загалом, так і фінансових систем зокрема.

Виклад основного матеріалу. На нашу думку, основними принципами функціонування сучасного фінансового сектору є:

1) *динамічність*—фінансовий сектор країни не є сталим, а перебуває в процесі постійного розвитку, що зумовлено необхідністю подолання негативних наслідків фінансової глобалізації;

2) *стратегічна орієнтованість*— будь-які зміни у фінансовму секторі країни повинні бути стратегічно орієнтованими, тобто такими, що відповідають сучасним завданням соціально-економічного розвитку держави;

3) *гнучкість*—здатність фінансового сектору країни адаптуватися до внутрішніх потреб та зовнішніх змін;

4) *відкритість*—фінансового сектору країни забезпечує доступ до різноманітних джерел фінансових ресурсів.

Сучасна наукова думка пропонує різноманітні підходи до визначення конкретних завдань та функцій фінансового сектору країни. Окремі автори деталізують як завдання так і функції фінансового сектору країни [2, с. 324;], іншими лише підкреслюється її головна функція. Узагальнення багатьох наукових підходів дозволяє виділити головне призначенням фінансового сектору країни: максимізація джерел мобілізації фінансовихресурсів та їх збалансоване використання з метою зростання виробництва ВВП та підвищення ефективності його розподілу. Виходячи із запропонованого вище формулювання головного призначення фінансового сектору країни та спираючись на науковий доробок вітчизняних дослідників деталізуємо склад та висвітлимо зміст основних завдань, вирішення яких покладається на фінансову систему в сучасних умовах, конкретизуємо зміст завдань фінансового сектору країни.

1. *Забезпечення сталого збалансованого розвитку економічної системи на основі зростання обсягу ВВП.* Це завдання вирішується шляхом всебічного сприяння залученню усіх тимчасово вільних коштів і отриманих доходів через інституції фінансового ринку на потреби фінансового забезпечення виробництва ВВП. Сталі темпи економічного зростання досягаються завдяки спрямуванню довгостроковихінвестицій в реальний сектор. Це у свою чергу вимагає формування певної довгострокової ресурсної бази та стимулювання інвестиційної активності суб'єктів господарювання та населення, прозорого ринку акцій та широкого впровадження в обіг різноманітних фінансових інструментів. Отже, фінансового сектору країни повинна створювати нові фінансові інститути, інструменти, послуги.

2. *Концентрація та спрямування фінансових ресурсів на розвиток пріоритетних галузей економіки та подолання існуючих диспропорцій розвитку економічної системи.* Вирішення цього завдання вимагає від фінансового сектору країни першочергового спрямування фінансових ресурсів на модернізацію економіки та тих її галузей, що мають високий потенціал економічного зростання. Зазвичай це досягається шляхом застосування у

фінансовому механізмі певних пілг чи заходів стимулюючого характеру для залучення інвестицій у пріоритетні галузі економіки.

3. *Встановлення оптимальних пропорцій розподілу і перерозподілу виробленого ВВП з метою повного забезпечення потреб громадян, підприємств, держави.* Якщо розглядати фінансову систему як засіб розвитку економіки країни, то її розвиток неможливий без орієнтації на задоволення потреб індивідуума. Адже соціальна напруженість може негативно впливати на відтворювальний процес і гальмувати темпи економічного розвитку. Фінанси підприємств формують основу фінансового сектору країни, адже саме ця ланка безпосередньо забезпечує виробництво ВВП. Надмірне фіскальне навантаження на доходи підприємств лише на короткий відтинок часу може збільшити обсяг коштів, що надходять в розпорядження держави. Недосконалість механізму розподілу й перерозподілу ВВП може призвести до негативних наслідків - спричинити нестійку динаміку чисельності підприємств і зайнятих на них робітників, позначитись на структурі процесу відтворення, призвести до «тінізації» та криміналізації підприємницької діяльності, спровокувати «втечу» фінансового капіталу.

4. *Формування страхових фондів з метою забезпечення відшкодування втрат фінансових ресурсів і доходів та встановлення максимальних передумов для використання коштів даних фондів у кругообігу ресурсів.* Державне страхування відображає відносини з приводу формування і використання цільових грошових фондів, призначених для соціальних, відновних, попереджувальних та інших цілей. У цьому випадку вони належатимуть до системи державних фінансів і їх використання не має інвестиційного призначення. Якщо страхування забезпечується через приватні страхові компанії, які є звичайними суб'єктами підприємництва, то з економічної точки зору такі страховики виконують роль фінансових посередників на фінансовому ринку. Відтак в фінансовму секторі країни кошти цих страхових фондів можуть використовуватися як інвестиційний та кредитний ресурси, підпорядковуючись ринковим законам попиту й пропозиції.

5. *Забезпечення модернізації фінансового сектору країни у відповідь на глобальні зміни фінансової архітектури.* Як було зазначено вище, сучасна фінансового сектору країни не може розглядатися відособлено від системи міжнародних фінансів, зокрема, світових фінансових ринків та міжнародних фінансових інституцій, що формують сучасну фінансову архітектуру. Відкритість фінансового сектору України робить його надзвичайно вразливим до впливу світових фінансів. Ускладнення світогосподарських зв'язків, поширення впливу транснаціональних корпорацій, вихід фінансово-промислових груп на наднаціональні ринки, лібералізація та інтеграція національних фінансових ринків призводить до відриву грошових потоків від реального сектору національних економік.

Висновки. Отже, головним призначенням фінансового сектору країни в сучасних умовах є максимізація усіх можливих джерел мобілізації фінансових ресурсів та їх збалансоване використання з метою зростання виробництва ВВП та підвищення ефективності його розподілу.

Оскільки елементний склад фінансового сектору країни не є статичним і перебуває у постійному розвитку, то й перелік її завдань може коригуватися чи доповнюватися, залежно від потреб та умов соціально-економічного розвитку держави. Також, з метою формування завдань сучасної фінансового сектору країни слід враховувати основні принципи її функціонування, а саме: динамічність, стратегічну орієнтованість, відкритість та гнучкість.

Список використаних джерел:

1. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 576 с.
2. Коваленко Д. І. Фінанси, гроші та кредит: теорія і практика: навчальний посібник / Д. І. Коваленко, В. В. Венгер. - К.: ЦУЛ, 2013. - 578с.
3. Науменкова С. Формування нової фінансової архітектури: основні питання та можливі виклики для України / С. Науменкова // Вісник Національного банку України. - 2010. - № 1 (167). - С. 8 - 13.
4. Гриценко А. А. Финансово-экономическая архитектура -

методологическое основание поиска путей преодоления современного кризиса / А. А. Гриценко. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ini21.ru/arhiv/2-09/346.php/>

5. Уманців Ю. Модифікація світової фінансової системи в умовах новітніх викликів / Ю. Уманців // Вісник Національного банку України. - №4. - 2015. - С.36-40

УДК 332.025

Сус Т.Й.

*к.е.н., доцент кафедри Фінансів
Прикарпатський національний
університет ім В.Стефаника*

Фінансові аспекти інноваційного розвитку аграрної сфери

Стратегія сталого розвитку агропромислового комплексу та її фінансування повинна сприяти екологічному сільгоспвиробництву з метою комплексного розв'язання соціальних проблем села та розвитку сільських територій, зростання доходів сільського населення, створення високоефективного конкурентоспроможного аграрного сектора, забезпечення продовольчої безпеки регіону, держави за умови збереження агроландшафтів, родючості ґрунту та сприятливого життєвого середовища в сільській місцевості.

Разом з тим, у агропромислового комплексу залишається низка складних проблем, зокрема вибору стратегії розвитку та її фінансове забезпечення, які потребують визначення шляхів їх вирішення, виходячи з досвіду розвинутих країн.

В світі країни надавали перевагу одній з наступних стратегій розвитку аграрної сфери:

1. аграрна сфера – провідна галузь економіки і локомотив розвитку економіки;